

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2017/0010

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 4. juli 2016 fra styret i Stiftelsen Trysil/Engerdal museum på Stiftelsestilsynets vedtak av 9. juni 2016.

Saken gjelder avslag på styrets søknad av 7. mars 2016 om å oppheve stiftelsen. Søknaden er i hovedsak begrunnet med at stiftelsen i dag er en passiv eierstiftelse, uten ansvar for museumsdriften. Som en følge av den statlige museumsreformen overtok Anno Museum AS (tidligere Hedmark Fylkeskommune AS) driftsansvaret fra og med 1. januar 2010. Stiftelsen mottar i dag ingen offentlige tilskudd og har heller ingen midler til å ivareta eieransvaret for sine gjenstandssamlinger og bygninger/fast eiendom. Stiftelsestilsynets avslag på søknaden er begrunnet med at vilkårene for opphevelse ikke er oppfylt. Stiftelsestilsynet har blant annet vist til at det å være en passiv eier av eiendelene verken er åpenbart unyttig, åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig.

Spørsmålet i klagesaken er om omdanningsvilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd er til stede slik at stiftelsen kan oppheves.

1. Stiftelsesklagenemndas kompetanse

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i medhold av stiftelsesloven, dekningsloven, arveloven og samvirkeoven, med mindre noe annet følger av særskilt lovbestemmelse.

Stiftelsesklagenemnda har full prøvelsesadgang, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen er rettidig fremsatt og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok leder Hanne Ombudstvedt og medlemmene Caroline D. Ditlev-Simonsen og Henning Sollid.

2. Sakens bakgrunn i hovedtrekk

Opprettelse av stiftelsen

Stiftelsen Trysil/Engerdal museum, organisasjonsnummer 971 296 011, ble opprettet i 1994 av Trysil kommune, Engerdal kommune, Trysil Bygdetun og Engerdal museum. Stiftelsens navn ved opprettelsen var Stiftelsen Museumssenteret i Trysil/Engerdal. Ifølge protokollen fra stiftelsesmøtet skulle stiftelsen være et regionmuseum for Trysil og Engerdal kommuner som skulle arbeide for å styrke interessen for og kjennskapet til lokalkulturen i regionen, samt bidra til å legge grunnlaget for vern og videreutvikling av regionenes kulturverdier. I punkt 3 i stiftelsesprotokollen er stiftelsen gitt bestemte oppgaver, herunder oppgaver i samråd med de enkelte museumsstyrer.

Stiftelsen ble tilført en kapital på kroner 650 000, bestående av dels kontantinnskudd og dels tingsinnskudd (museumssamlinger). I årsregnskapet for 2016 er varige driftsmidler, bestående

av gjenstandssamlinger og anlegg, bokført med tilsammen kr. 300.200 (nedskrevet med kroner 510.000 i 2016). Klager har opplyst at det for det meste dreier seg om fløtingskøier, noen båter brukt til fløtningsformål og en del redskaper knyttet til fløtningen.

Driftsavtale med Hedmark fylkesmuseum AS (nå Anno Museum AS)

Med virkning fra 1. januar 2010 overtok Hedmark fylkesmuseum AS ansvaret for stiftelsens drift, jf. avtale av 10. desember 2009 benevnt "Avtale om overdragelse av virksomhet, Konsolideringsavtale – Stiftelsen Trysil/Engerdal museum". Avtalen ble inngått på bakgrunn av den statlige museumsreformen. Hovedinnholdet i avtalen er i korte trekk:

- Hedmark fylkesmuseum AS overtar det faglige, administrative og økonomiske ansvaret for driften av Trysil/Engerdal museum, herunder er fylkesmuseet ansvarlig for alle løpende utgifter knyttet til virksomheten og mottar alle inntekter til virksomheten.
- Stiftelsens eiendeler, bygninger, samlinger og tekniske anlegg overføres ikke, men stilles til disposisjon for Hedmark fylkesmuseum AS som har ansvar for drift og vedlikehold.
- Statlig og kommunal økonomisk støtte overføres til Hedmark fylkesmuseum AS.
- Stiftelsen og stifterne skal støtte fylkesmuseet og dets stedlige personale i utvikling og gjennomføring av virksomhet innenfor Trysil/Engerdal museums virksomhetsplan og budsjett.

Stiftelsen eier 15 aksjer i Hedmark Fylkesmuseum AS som utgjør 3 % av aksjekapitalen.

Endringer i vedtektene ble registrert i 2013. Stiftelsens formål fremgår av de nye vedtektene § 2 og lyder:

"Stiftelsen skal forvalte eiendomsretten til de bygninger, museumssamlinger og tekniske anlegg for øvrig som stiftelsen eide da avtalen med fylkesmuseet ble inngått, samt det materiale (nybygg, samlingsvekst, gaver mv.) som senere er gitt direkte til stiftelsen eller på annen måte kommet og eies av stiftelsen.

Stiftelsen skal påse at forhold som reguleres av lokale avtaler mellom stiftelsen og andre eiere av bygninger, museumssamlinger og tekniske anlegg i Trysil og Engerdal følges opp.

Stiftelsen skal bidra til at fylkesmuseet får realisert de formål og de fellesoppgaver som er nedfelt i selskapets aksjonæravtale. Stiftelsen skal også arbeide for at de forutsetninger som ligger i overdragelsesavtalen bli oppfylt av fylkesmuseet og at fylkesmuseets virksomhet drives i samsvar med ICOMs etiske regelverk."

Styrets vedtak om å avvikle stiftelsen

I styremøte 15. desember 2015 fattet stiftelsens styre følgende vedtak:

"Styret i Stiftelsen Trysil Engerdal Museum vurderer opprettholdelse av stiftelsen som uhensiktsmessig i dagens museumsdrift. Derfor vedtar stiftelsens styre å oppheve og avvikle stiftelsen jf Lov om stiftelser §45 punkt a) andre avsnitt, og § 46 punkt b) første avsnitt. Stiftelsens formål videreføres jf. Anno Museums vedtekter, aksjonæravtalen og

nyopprettete konsolideringsavtaler mellom Engedal kommune og Anno Museum AS og mellom Trysil kommune og Anno Museum AS.

Stiftelsen Trysil Engerdal Museum sine samlinger deles mellom Trysil og Engerdal kommuner ved at samlinger og anlegg i Engerdal overføres til Engerdal kommune, og samlinger og anlegg i Trysil overføres til Trysil kommune. Støa kanal og fløteranlegget i Engroskoia overdras til Trysil kommune, fløteranleggene Røskjorta og Stenbekken overdras til Engerdal kommune. Med samme begrunnelse overføres samlinger av gjenstander og dokumentasjonsmateriale til kommunene basert på geografisk tilhørighet.

Stiftelsen har ikke gjeld eller andre uoppgjorte forpliktelser. Stiftelsens kapital vil bli overført til Anno Museum og benyttet til tiltak i henhold til stiftelsens formålsparagraf ved museumsanleggene i Trysil og Engerdal."

I februar 2016 ble det inngått avtaler mellom Anno Museum AS og de to kommunene som innebærer at kommunene får direkte forpliktelser og rettigheter overfor Anno Museum AS. Avtalene erstatter deler av driftsavtalen fra 2009 mellom stiftelsen og Anno Museum ettersom stiftelsen er besluttet opphevet og avviklet.

Videre saksgang

Søknaden om godkjenning av opphevelsen av stiftelsen ble sendt Stiftelsestilsynet ved brev av 7. mars 2016. Vedlagt fulgte bekreftelser fra tre av oppretterne, henholdsvis Trysil kommune, Trysil historie- og museumslag og Engerdal kommune, på at disse ønsket opphevelse av stiftelsen.

Stiftelsestilsynet avslo klagers søknad om omdanning til opphør i vedtak av 9. juni 2016.

Vedtaket ble påklaget 4. juli 2016.

Stiftelsestilsynet har vurdert klagen, men har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket. Saken ble oversendt Stiftelsesklagenemnda 6. januar 2017.

I brev av 10. mars 2017 til Stiftelsesklagenemnda har klager gitt kommentarer til Stiftelsestilsynets innstilling.

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse bygger på de saksdokumentene som nemnda har mottatt innen behandlingen av klagen.

3. Rettslig grunnlag for vedtaket

Stiftelsestilsynets avslag er begrunnet med at vilkårene for omdanning etter stiftelsesloven § 46 første ledd ikke er oppfylt. Etter bestemmelsen kan omdanning foretas når en bestemmelse i vedtektene eller den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen:

- "a) ikke lar seg etterleve, for eksempel fordi stiftelsens kapital er utilstrekkelig til å tilgodese dens formål på en rimelig måte,*
- b) er åpenbart unyttig,*

c) er i strid med hensikten i den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, for eksempel fordi oppretterens forutsetninger for bestemmelsen har sviktet, eller
d) er åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig."

4. Stiftelsestilsynets vedtak

Vedtaket av 9. juni 2016 lyder:

"Søknad om opphevelse av Stiftelsen Trysil/Engerdal Museum, org. nr. 971 296 011, blir avslått."

Stiftelsestilsynet bemerker innledningsvis at stiftelsesformen i større grad enn andre organisasjonsformer sikrer at en formuesverdi disponeres i tråd med et bestemt og varig formål. Stiftelsestilsynet skriver at et utslag av dette utgangspunktet er at omdanningsvilkårene i stiftelsesloven er strenge. Videre at for at stiftelsesgrunnlaget og vedtektene skal kunne endres, må det foreligge nærmere kvalifiserte omstendigheter. Stiftelsestilsynet skriver at omdanning til opphør alltid vil måtte vurderes etter de strengere reglene i stiftelsesloven § 46 første ledd.

Stiftelsen vurderer så om noen av vilkårene for omdanning til opphør i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav a-d er tilstede. Tilsynet skriver i tilknytning til dette at "[v]urderingen etter bokstavene a, b og d skjer fra stiftelsens ståsted, mens vurderingen etter bokstav c skjer fra oppretters ståsted." Videre fremgår det av vedtaket:

"Når oppretter valgte stiftelsesformen som organisasjonsform, har oppretter gitt fra seg eierrådigheten over de midlene som er tildelt stiftelsen. Etter opprettelsen er det stiftelsen som selv eier og disponerer over egne verdier. Spørsmålet om en stiftelse skal omdannes til opphør, skal vurderes ut fra stiftelsens og ikke oppretternes perspektiv.

På bakgrunn av innsendt dokumentasjon finner ikke Stiftelsestilsynet at vilkåret i bokstav a) er oppfylt. Vi finner heller ikke at vilkåret i bokstav c) er oppfylt, da vi ikke kan se at det i søknaden er godtgjort at stiftelsens formål er i strid med hensikten i den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen."

Når det gjelder vilkårene i § 46 første ledd bokstavene b og d, uttaler Stiftelsestilsynet at lovens ordlyd gjør det klart at det må stilles strenge krav til omdanning etter disse alternativene, jf. ordlydens "åpenbart". Stiftelsestilsynet mener at det ikke kan tillegges avgjørende vekt at Trysil kommune og Engerdal kommune har vedtatt en konsolideringsavtale med Anno Museum AS, og at kommunene ønsker å bli direkte aksjonær i Anno Museum AS. Det er vist til at dette er forhold som er knyttet til kommunen og ikke stiftelsen. Om betydningen av at stiftelsens samlinger er av begrenset art, og at det er formålstjenlig å overføre eierskapet av disse til kommunene, uttaler Stiftelsestilsynet følgende:

"[...] Stiftelsestilsynet kan ikke se at det at samlingene er av begrenset art gjør at formålet er åpenbart unyttig, åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig.

Ut fra dette kan ikke Stiftelsestilsynet se at det å være en passiv eier av samlinger og bygninger/fast eiendom er åpenbart unyttig, åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig. Vilkårene i bokstav b) og d) er ikke oppfylt."

Stiftelsestilsynet påpeker avslutningsvis at utdeling av midler til oppretter vil være strid med stiftelsesloven § 19 andre ledd første punktum.

5. Klagers anførsler

Klager har under henvisning til stiftelsesloven § 48 første ledd bedt Stiftelsestilsynet treffe vedtak om omdanning. Klager anfører at vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstavene b) og d) er oppfylt. Det å opprettholde stiftelsen er åpenbart uheldig og også åpenbart ufornuftig. Klagers anførsler oppsummeres slik:

- Stiftelsen er i dag en passiv eierstiftelse og har ikke ansvar for museumsdriften og oppebærer heller ingen offentlige tilskudd. Stiftelsen har ikke lenger annen funksjon enn å være passiv eier.
- Stiftelsen blir i dag et unødvendig "mellomledd" mellom Trysil og Engerdal kommuner og Anno Museum AS. Det er åpenbart uheldig og uhensiktsmessig.
- Det hviler fortsatt et eieransvar for eiendeler på stiftelsen, og stiftelsen har ikke økonomiske ressurser for å ivareta et slikt ansvar. Stiftelsen er ikke i stand til å ivareta formålet. Formålsbestemmelsen kan dermed ikke etterleves.
- Formålet med stiftelsen vil ivaretas ved at kommunene gjennom direkte konsolideringsavtaler med Anno Museum AS viderefører formålet. Kommunene vil dessuten være bedre rustet til å ivareta eierfunksjonen for samlinger og bygninger. Formålet med stiftelsen vil klart best ivaretas på denne måten. Ansvaret for ivaretagelse av museumssamlinger og drift av museer er ansett som offentlig ansvar. Stiftelsen har da heller ikke siden 2010 hatt driftsansvar for museumsenheten og har fra 2015 heller ikke hatt noen funksjon som kontrollorgan eller som aksjeeierrepresentant for regionen i det sammenslåtte Anno Museum AS. Det er overtatt av kommunene. Det er ikke naturlig at stiftelsen har et eier- og kontrollansvar overfor Anno Museum AS.
- Stiftelsen eier i dag en liten del av museumssamlingene i Trysil/Engerdal. Det alt vesentlige av samlingene eies av Trysil og Engerdal kommuner.
- Utdeling av stiftelsens midler til oppretter vil ikke være i strid med forbudet i stiftelsesloven § 19 annet ledd første punktum. Etter stiftelsesloven § 47 annet ledd skal midlene til en stiftelse som oppheves tilfalle stiftelsens formål eller et beslektet formål. Museumsdriften er et offentlig ansvar som deles mellom stat, fylkeskommune og kommunene. Det er dermed ikke i strid med stiftelsesloven § 19 at en kommune som også er stifter, overtar eiendeler og disponerer disse i tråd med stiftelsens formål. Det vises til Gudmund Knudsen og Geir Woxholth sin kommentarutgave til stiftelsesloven 2004 side 108.

6. Stiftelsestilsynets merknader til klagen

Stiftelsestilsynet har vurdert klagen, men har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket. Ved brev av 6. januar 2017 har Stiftelsestilsynet oversendt klagen til Stiftelsesklagenemnda til avgjørelse.

Stiftelsestilsynet har vurdert at vilkåret i § 46 første ledd bokstav a ikke er oppfylt når Anno Museum AS i henhold til avtalen av 10. desember 2009 har ansvaret for drift og vedlikehold

av stiftelsens eiendommer og samlinger. Stiftelsestilsynet har pekt på at det ikke fremkommer av fremlagt dokumentasjon at avtalen er reforhandlet.

Stiftelsestilsynet vurderer at heller ingen av vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstavene b, c eller d er oppfylt.

Stiftelsestilsynet skriver:

"Det fremkommer av dokumentasjonen i saken at alle eiendelene som ble overført til stiftelsen ved opprettelsen fortsatt er i behold i stiftelsens eie. At stiftelsen i dag eier en liten del av museumssamlingen i Trysil/Engerdal kan ikke tillegges vekt da dette også var tilfellet ved opprettelsen."

Og videre:

"Det anføres videre at kommunene Trysil og Engerdal fra 1. januar 2016 har inngått konsolideringsavtaler med Anno Museum AS. Det fremkommer av konsolideringsavtalene at de skal erstatte deler av konsolideringsavtalen mellom stiftelsen og Hedmark Fylkesmuseum AS, i forbindelse med oppløsning av stiftelsen. Stiftelsen vil da heller ikke ha noen funksjon som kontrollorgan eller som aksjerepresentant for regionen i det sammenslåtte museet Anno Museum AS.

Slik Stiftelsestilsynet ser det forutsetter kommunens konsolideringsavtale at stiftelsen er avvirket. Anføringene om at stiftelsen ikke har noen funksjon som kontrollorgan eller som aksjeeierrepresentant kan dermed synes å fremstå som sirkelargumentasjon.

På bakgrunn av dette finner ikke Stiftelsestilsynet at vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav b, c eller d er oppfylt."

Avslutningsvis viser Stiftelsestilsynet til sitt avslag på søknad om opphevelse av stiftelsen.

7. Klagers kommentarer til Stiftelsestilsynets merknader til klagen

Klager har gitt følgende merknader til Stiftelsestilsynets innstilling i brev av 10. mars 2017 til Stiftelsesklagenemnda:

Det ikke er gitt noen selvstendig begrunnelse for hvorfor Stiftelsestilsynet mener stiftelseslovens bestemmelser er til hinder for å oppløse stiftelsen. Begrunnelsen er i hovedsak et angrep på stiftelsens egen begrunnelse for at opphevelse bør skje, og de faktiske forhold i saken er misforstått.

Når det gjelder stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav a, finner klager grunn til å bemerke at de nye konsolideringsavtalene legger til grunn at stiftelsen ikke lenger har noen funksjon ved museumsdriften i Hedmark fylke, verken som kontrollorgan i forhold til driftsenheten Anno Museum AS eller som aksjonær i Anno museum AS. Organiseringen av museumsdriften i fylket er en følge av den statlige og fylkeskommunale museumspolitikken og er ikke noe som Trysil og Engerdal kommuner eller stiftelsen har funnet på. Det er et krav fra bevilgende myndigheter.

Regnskapene viser at det ikke er noen drift i selskapet.

Stiftelsen har mistet sin funksjon, og konsolideringsavtalene mellom kommunene og Anno museum AS vil kunne bestå med en påtegning fra stiftelsen som viser at stiftelsen samtykker til gjennomføring av avtalen. Ved inngåelse av konsolideringsavtalen var opphevelse dessuten vedtatt av stiftelsens egne organer.

Det kan ikke brukes som et argument mot opphevelse at stiftelsen valgte å inngå konsolideringsavtalen med Anno museum AS som trådte i kraft 1. januar 2010 fremfor å søke opphevelse den gangen. Det har dessuten skjedd en vesentlig endring siden 2010 ettersom omorganiseringen nå medfører at aksjeposten i Anno Museum AS og eieransvaret for museene i Trysil og Engerdal er vedtatt overført til kommunene. Dermed har ikke stiftelsen den kontroll og eierposisjon den tidligere hadde. Stiftelsen er tatt ut av "museumskartet" i Hedmark. Dette er en realitet som både kommunene, stiftelsen og Stiftelsestilsynet må forholde seg til.

Hva gjelder eiendommens eiendeler, er disse beskjedne. En del av den statlige museumspolitikken er en omfattende sammenslåing av museene til større og mer profesjonelle enheter. Flere museer har blitt slått sammen, også etter reglene i stiftelsesloven § 53. Ettersom Anno Museum AS (fylkesmuseet) er organisert som et aksjeselskap, kan ikke museene slås sammen etter stiftelseslovens regler. En naturlig konsekvens er at de stiftelsene som faller utenfor det nye museumskartet blir opphevet. Det fremstår som besynderlig at Stiftelsestilsynet søker å motarbeide statens egen politikk.

8. Stiftelsesklagenemndas vurdering

Styret i stiftelsen har søkt Stiftelsestilsynet om å oppheve stiftelsen. Opphevelse av stiftelser er i stiftelsesloven § 45 definert som omdanning. Ett av de fire vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd må være oppfylt for at søknaden om å oppheve stiftelsen skal kunne godkjennes.

Stiftelsesklagenemnda legger ut fra det opplyste til grunn at stiftelsen eier museumsbygninger og museumsgjenstander som den har stilt til disposisjon for Hedmark fylkesmuseum AS – nå Anno museum AS. Det er Anno Museum AS som er ansvarlig for utgifter til vedlikehold av eiendelene. Stiftelsen eier 15 aksjer (3%) i Anno Museum AS. Stiftelsen har ingen driftsinntekter knyttet til museumsvirksomhet. Finansiering av stiftelsens aktivitet i form av møteutgifter, utgifter til regnskapsføring osv. har vært dekket over Anno Museum AS avdeling Trysil Engerdal Museum sitt driftsbudsjett. Stiftelsen mottar ingen offentlige tilskudd og har helt minimalt med likvide midler, jf. årsregnskap for 2016. Stiftelsens faktiske virksomhet per i dag er begrenset til å inneha eiendomsrett til eiendeler og aksjer.

Etter gjeldende vedtekter § 2 er stiftelsens formål angitt å være forvalteransvar for sine eiendeler og ansvar for at inngåtte avtaler, herunder avtalenes forutsetninger og formål, følges opp. I tillegg pålegger formålsbestemmelsen stiftelsen å arbeide for at fylkesmuseets virksomhet drives i samsvar med ICOMs etiske regelverk. Vedtektene ble endret etter at stiftelsen inngikk driftsavtalen med Hedmark fylkesmuseum AS med virkning fra 1. januar 2010.

Det følger av stiftelsens avtale med Hedmark fylkesmuseum AS av 10. desember 2009 punkt 1.1 at avtalen er inngått i tilknytning til den statlige museumsreformen. Stiftelsesklagenemnda legger til grunn at avtalen viser til det daværende Kultur- og kirke departementets omfattende museumsreform i St. meld. nr. 22 (1999-2000) som Stortinget sluttet seg til i Innst. S. nr. 46 (2000-2001). Målet med reformen var å styrke de museumsfaglige miljøene. Det norske museumslandskapet var kjennetegnet av mange små museer og mangelfull samordning. Målet var en struktur der hvert fylke har et mindre antall museer med en så sterk faglig og økonomisk plattform at de kan inngå i et nasjonalt museumsnettverk, jf. St.meld.nr. 49 (2008-2009). Reformen førte til et arbeid med samorganisering av museumsenheter til større og mer slagkraftige enheter.

Stiftelsesklagenemnda bemerker at stiftelsen ved avtalen med fylkesmuseet fra 2009 gjorde tilpasninger til den statlige målsetningen om strukturendringer i museumssektoren. Spørsmålet som Stiftelsesklagenemnda må ta stilling til, er om formålsbestemmelsen slik den lyder, må sies å ha blitt "åpenbart unyttig", jf. stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav b, fordi behovet formålet retter seg mot nå dekkes på annen måte. Det er ikke tilstrekkelig at behovet som formålet skal dekke, er blitt mindre. Det gjelder et kvalifisert krav om overflødig, jf. ordlyden "åpenbart".

Stiftelsesklagenemnda er kommet til at vilkåret i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav b er oppfylt i dette tilfellet, og at omdanning til opphør godkjennes. Etter nemndas syn foreligger det en klar statlig målsetning om museumsdrift i større enheter i hvert fylke. Stiftelsen har ikke faglige og økonomiske ressurser, og det er Anno Museum AS som ivaretar oppgaven med å formidle kunnskap. Fra St.meld nr. 49 (2008-2009) gjengis:

"Samtidig representerer museumsdrift sammensatte og til dels kostbare oppgaver, som omfatter både å sikre og bevare samlingene og å drive en kunnskapsbasert og dialogorientert formidlingsaktivitet. Det kreves gode lokaler med strenge krav til klimaforhold, brann- og tyverisikring, og det er behov for variert spesialistkompetanse for å kunne ivareta forsknings- og formidlingsoppgaver."

Når det er Anno Museum AS som etter driftsavtalen har det fulle ansvaret slik det er poengtert i stortingsmeldingen, mener nemnda at det behov formålsbestemmelsen i stiftelsens vedtekter skal dekke, nemlig kun å eie eiendeler, må anses som åpenbart unyttig. De strukturendringer som er gjennomført i tråd med politiske målsetninger, har gjort behovet for stiftelsens virksomhet overflødig. Nemnda vurderer at det også gjelder for den del av formålet som gjelder "kontrollvirksomhet" med fylkesmuseet. Nemnda viser i den sammenheng til de rapporteringskrav og forutsetninger som gjelder for mottak av offentlig økonomisk støtte. Dette må Anno Museum AS forholde seg til.

Stiftelsesklagenemnda finner etter dette ikke grunn til å drøfte nærmere vilkårene i stiftelsesloven § 46 første ledd bokstavene a og d. Vedrørende vilkåret i bokstav a finner nemnda likevel grunn til å bemerke at stiftelsen har minimalt med kontanter og andre likvide midler som vanskelig fullt ut vil dekke dens driftskostnader (revisjonsgodtgjørelse, tilsynsavgift, honorar til den som skal utføre kontrolloppgaver etter formålet) om stiftelsen opprettholdes. Vilket i bokstav c er etter nemndas syn ikke anvendelig.

Klagen tas etter dette til følge.

Det er i søknaden om opphevelse lagt opp til at stiftelsens eiendeler overføres til opprettere av stiftelsen. Styret ønsker at stiftelsens midler skal fordeles mellom Trysil og Engerdal kommune i henhold til gjenstandenes geografiske tilknytning. Kommunene var i 1994 to av stifterne av Stiftelsen Trysil/Engerdal museum. En eventuell slik disponering av midlene vil kreve at det gis dispensasjon etter stiftelsesloven § 19 andre ledd andre punktum, idet utdeling til oppretter strider mot utdelingsforbudet i stiftelsesloven § 19 andre ledd første punktum. Stiftelsesklagenemnda viser i denne sammenheng til at formålet med utdelingsforbudet er å sikre stiftelsens konstruksjon som selvstendig formuesmasse, jf. stiftelsesloven § 2. Stiftelsesloven § 19 er en presisering av selvstendighetskravet og formålet er å hindre at oppretter gis eierrådighet over innskutte midler. Ut fra dette hensynet legger nemnda til grunn at dispensasjonsbestemmelsen skal praktiseres restriktivt hvilket også fremgår av forarbeidene til unntaksbestemmelsen, jf. Ot.prp. nr. 15 (2000–2001) side 98.

Dersom det tas sikte på en fordeling av museumsgjenstandene til Trysil og Engerdal kommuner, må klager søke Stiftelsestilsynet om dispensasjon.

9. Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 9. juni 2016 oppheves.

Stiftelsen Trysil/Engerdal museum kan omdannes til opphør.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Stiftelsestilsynets vedtak er endret til gunst for klager. Etter forvaltningsloven § 36 kan klager kreve dekket vesentlige sakskostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Eventuelt krav om dekning av sakskostnader bes rettet til Stiftelsesklagenemnda.

Oslo, 20. oktober 2017

For Stiftelsesklagenemnda

Hanne Ombudstvedt
Leder

Dokumentet er godkjent elektronisk